

Provedba Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka dojke u Požeško-slavonskoj županiji

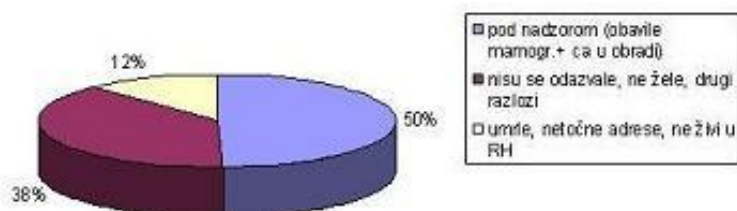
Dinka Nakić

Zavod za javno zdravstvo Požeško-slavonske županije

Key words: rak dojke, nacionalni program, Požeško-slavonska županija

Program preventivne mamografije kao metode probira za rano otkrivanje raka dojke u našoj županiji počeo je 23.10.2006.godine i njime će biti obuhvaćeno oko 13000 žena u dobi od 50. do 69. godina. Do datuma 17.12.2007. na preventivni mamografski pregled je pozvano 8764 žene, od tog broja na pregled se odazvalo 3877 žena što daje odaziv od 44,2 %, ako se tome pridodaju žene koje su mamografski pregled obavile van ovog programa i o tome nas obavijestile i žene koje se nalaze u obradi zbog karcinoma dojke dobija se podatak o 49,4% žena koje su na neki način pod nadzorom. Dalje, 12,3 % pozvanih žena se nije niti moglo odazvati (umrle, netočne adrese, ne žive privremeno u RH).

S obzirom da je udio žena koje se niti na jedan način nisu odazvale na poziv velik (35,9%) nismo zadovoljni odazivom i na više načina se trudimo povećati ga.

Slika 1.

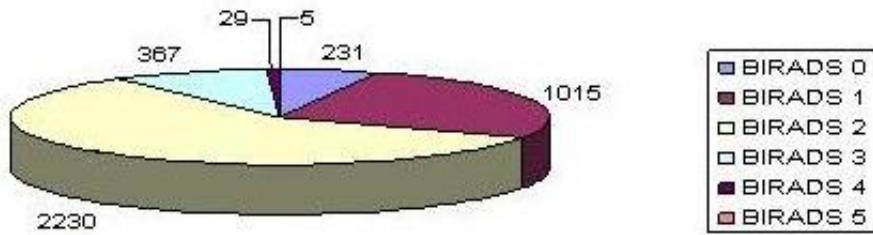
Uz promotivne akcije, suradnju sa medijima i nevladinim udrugama kojima želimo povećati razinu svijesti o važnosti preventivne mamografije, u 5. mjesecu ove godine smo počeli slati pozive ženama koje su već bile pozivane, a nisu se odazvale i na taj način smo pokušali povećati odaziv. Do sada je ponovno pozvano 1740 žena međutim rezultati su skromni.

Kao primjer dobre organizacije unutar sustava zdravstvene skrbi u provođenju Nacionalnog programa htjeli bismo istaknuti područje općine Čaglin koja je od Požege udaljena više od 35 km, ima oko 4.000 stanovnika pretežito starije životne dobi i iznimno je loše prometno povezana sa ostatkom županije. Na području općine Čaglin o zdravlju stanovnika skrbi dva tima liječnika obiteljske medicine i dvije patronažne sestre. Njihovim velikim zalaganjem i osobnim pristupom svakoj pacijentici, te uz organizaciju prijevoza odaziv žena sa njihovog područja je dostigao hvale vrijednih 90%.

Na osnovu ovog primjera dobre prakse može se zaključiti kako nije dovoljno poslati poziv, nego je potrebna dobra koordinacija svih službi u sustavu zdravstvene skrbi, te veliko zalaganje svih zdravstvenih djelatnika.

Međutim i uz svu dobru volju zdravstvenih djelatnika nisu sve žene u mogućnosti obaviti preventivnu mamografiju. Svjesni smo činjenice da je ženama iz udaljenijih i lošije prometno povezanih dijelova županije nužno osigurati prijevoz i na taj način izjednačiti njihovo pravo na zdravlje sa ženama iz gradskih sredina (kao što smo to učinili na primjeru Čalina) međutim to iziskuje dodatna financijska sredstva.

U planu je jačanje suradnje sa liječnicima obiteljske medicine koji itekako svojim autoritetom mogu utjecati da žene odu na pregled, nastavak ponovnih pozivanja žena, organizirati prijevoz u skladu sa financijskim mogućnostima, zapravo poduzeti sve one mjere koje su se do sada pokazale učinkovitima pa se opravdano nadamo značajnijem povećanju odaziva u 2008. godini.

Slika 2. Nalazi mamografije za žene koje su mamografiju obavile u sklopu Nacionalnog programe

Do sada je u našoj županiji uz pomoć Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka dojke otkriveno i dokazano 13 karcinoma dojke. Spasili smo 13 života, omogućili dulji i kvalitetniji životni vijek za 13 žena i to nam je više nego dovoljno za nastaviti i dodatno pospješiti dosadašnji rad.